

KISWAHILI

Karatasi 3

Fasihi

Julai/Agosti 2014

Muda: Saa 2½

For More Free KCSE Past papers Visit www.freekcsepastpapers.com

MTIHANI WA TATHMINI YA PAMOJA WILAYA YA WESTLANDS

KISWAHILI

Karatasi 3

Julai/Agosti 2014

Muda: Saa 2½

MAAGIZO

- * Jibu maswali **manne** pekee.
- * Swali la kwanza ni la **lazima**.
- * Chagua maswali mengine matatu kutoka sehemu zilizobaki, yaani Hadithi fupi, Fasihi Simulizi na Ushairi
- * Usijibu maswali **mawili** kutoka sehemu moja.
- * Watahiniwa lazima wahakikishe kwamba kurasa zote zimepigwa chapa sawasawa na kuwa maswali yote yamo.

1. "Watu wenye matumbo yasiyotulia huwa akili zao nazo hazituli jambo hili ni hatari kwa kiongozi yeyote ..."

- a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (alama 4)
- b) Eleza chanzo cha hatari inayozungunziwa. (alama 6)
- c) Msemaji anatoa tahadhari kwa msemewa. Ifafanue. (alama 4)
- d) Msemewa anachukua hatua ipi kukabiliana na ujumbe huu. (alama 4)
- e) Eleza mbinu inayoitokeza katika usemi huu. (alama 2)

SEHEMU B : RIWAYA

Said A. Mohamed : Kidagaa Kimemwozea
Jibu swali la 2 au la 3

2. Jumuiya ya Tomoko ni kioo halisi cha matatizo yanayokumba mataifa yanayoendelea. Thibitisha. (alama 20)
3. Lo! Kumbe sumaku ya kaburi yaniotea ili kuanza kunivuta vuu kama kijembe!
- a) Eleza muktadha wa maneno haya. (alama 4)
 - b) Taja mbinu **tatu** za lugha kwenye dondoo na utoe mifano. (alama 6)
 - c) Eleza maudhui yoyote **matatu** yanayoashiriwa na dondoo hili. (alama 6)
 - d) Eleza mifano ya wahusika wengine **wawili** waliovutwa na sumaku ya kaburi. (alama 4)

SEHEMU C : HADITHI FUPI

K. Walibora na S.A Mohamed : Damu Nyeusi na Hadithi Nyingine
Jibu swali la 4 au la 5

4. "Shangazi wakumbuke watoto. Waonee huruma!"
- a) Yaweke maneno haya katika muktadha wake. (alama 4)
 - b) Fafanua mbinu ya kisanaa inayodekezwa katika nukuu hii. (alama 2)
 - c) Jadili jinsi aina ya uovu unaodokezwa katika dondoo hili ulivyoendelezwa na wahusika wengine katika hadithi husika. (alama 6)
5. Jadili ufaafu wa anwani ya "Mizizi na Matawi" na uitolee mifano mwafaka kutoka kwa hadithi yenyewe.

17. Taja na utafutae umma zozote mne za kicheresho katika jamii.

(alama 8)

b) i) Maapizo ni nini ?

(alama 2)

ii) Jadili sifa zozote mne za maapizo.

(alama 8)

SEHEMU YA E : USHAIRI

7. Soma shairi ulilopewa kisha ujibu maswali yanayofuata.

1. Nisukume kiberenge kikwee mlima
Mkoi wangu kaa kitako usikilize
Ninakuhani wewe na Kyumbo wa mama (jamaa yangu)
Simu hizi ilipigwa alfajiri
Ikaingia kituoni haraka
Gari moshi ya Nyeri tuisubiri
2. Niundiwe uta na kudai kipande
Pindi ujapo nataka uende haraka
Mpaka alipo Mbenya, ashindapo umwone
Umweleze kwamba natamani aniletee salamu
3. Wazungu ni katili huwafunga watu
Kwa pingu nyeusi kama kaniki
Na uthubutupo kuzionyesha utundu,
Utatambua kuwa zimekupiku
Zimeundwa zitoshee maungo
Nauliza je, ni mkono wa mtu uliufungwa hivi ?
Ama ni utundu wa wazungu waliojaribu hivi ?
4. Nilifungwa pamoja na Kivandi
Na wale wazungu wa Machakos wenye nishani
Wadhanio kuwa Nairobi ndipo penye suluu ya
Wafungwa
5. Tulalapo tulitetemeka,
Kutokana na baridi ya mzizimo ya Machakos
Niliona wazee wa umri wa babangu wakiteseka
Wakiteseka mpaka nikajiwa na machozi
Nikimwuliza Ndeti, disii kuwanyima watu mlo
Nikamwambia gusa hapa, uone ulipo ujanja
Siku hiyo nilijua dhiki ya kuwa kifungoni
6. Ngelema na Kalanzo
Nimesikia siku hizi unashinda na tasa
Ninadadisi na kujuzwa kuwa umeolewa
7. Siku nitakapotokeza tena huko nyumbani
Nilimwonapo Mbenya nitaangua cheko aaa!
Kisha nimweleze vuta ugoro kwanza, tusalimiane

Maswali

- a) Eleza utungo huu ni wa aina gani kwa kutoa ushahidi ? (alama 5)
- b) Fafanua dhamira tano za mshairi ambazo ameibua kwenye shairi. (alama 5)
- c) Andika ubeti wa nne kwa lugha tutumbi. (alama 4)
- d) Fafanua muundo wa shairi hili. (alama 4)
- e) Taja na ueleze mbinu mbili za uandishi ambazo zimejitokeza katika shairi hili. (alama 2)